

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Riktlinjer för fettavskiljare i SuToHaMu

Tekniska avdelningen
Sunne kommun
Torsby kommun
Hagfors kommun
Munkfors kommun

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Inledning

Kommunerna i Norra Värmland (Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors) vill i detta häfte informera fastighetsägare och verksamhetsutövare inom livsmedel, om de krav som finns på installation av fettavskiljare för att få ned utsläppen av fett i kommunens avloppssystem. Kommunen lämnar också information om de regler som gäller för utformning, placering och tömning av fettavskiljaren.

Lagar och bestämmelser

- *ABVA (Allmänna bestämmelser för brukande av kommunens allmänna va-anläggning)*. Där anges att: fastighetsägaren får inte tillföra avloppet fett i större mängd. Kommunen har ingen skyldighet att ta emot vatten som väsentligt skiljer sig från hushållspillvatten.
- *Boverkets byggregler (BFS 1998:38, BBR 7, avsnitt 6:6211)* anger att fettavskiljare bör finnas om avloppsvattnet innehåller mer än obetydliga mängder.
- **SS EN-1825, (Europasnormen för fettavskiljare)**, där kan man läsa hur en fettavskiljare ska vara utformad och hur dimensionering ska ske vid installation.
- *Allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)*. Kravet på högsta fetthalt i anslutningspunkten till kommunens avloppsnät är 100 mg/l, mätt som avskiljbart fett. Detta är ett så kallat momentanvärde som inte får överskridas ens under kort period. Släpper verksamheten ut en högre fetthalt än den tillåtna har kommunen rätt att ta ut en högre avgift.
- Enligt plan- och bygglagen krävs att byggherren gör bygganmälan till kommunen innan fettavskiljare installeras. Dessutom måste avskiljarens tekniska utformning godkännas av kommunens tekniska avdelning.

Varför fettavskiljare?

I verksamheter där det uppkommer fetthaltigt avloppsvatten skall avloppsvattnet behandlas i en fettavskiljare enligt ABVA. I ledningsnätet sjunker vattentemperaturen vilket gör att fett fastnar i rören och till slut orsakar igensättningar i avloppsledningarna. Konsekvenserna av en igensättning i ledningarna på grund av fett kan bli allvarliga och kan förorsaka kostsamma översvämningar i fastigheter och utsläpp av orenat avloppsvatten. Betongledningar kan också ta skada av de gaser som bildas av fettavlagringar. Om skada skett på ledningsnätet förorsakad av fettutsläpp från enskild verksamhet blir fastighetsägare betalningsskyldig.

För att förhindra större utsläpp av fett ska typgodkänd eller funktionstestad fettavskiljare installeras i livsmedelslokaler. Det är fastighetsägaren som ansvarar för att nödvändig rening finns i aktuell fastighet.

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Vem ska ha fettavskiljare?

Ska ha Undantag

Bageri	
Charkuteri	
Hamburgerbar	
Livsmedelsindustri	
Pizzeria	
Salladsbar	Salladsbar utan tillagning och servering av varm av mat.
Café	Utan tillagning och servering av varm av mat.
Friteranläggning	
Konditori	Utan tillagning och servering av varm av mat.
Mottagningskök	Mottagningskök med mindre än 200 elever och utan tillagning av mat.
Restaurant	
Slakteri	
Catering	
Gatukök	
Livsmedelsbutik	Livsmedelsbutik utan beredning av livsmedel.
Personalmatsal	Personalmatsal med mindre än 200 personer och utan tillagning av mat.
Rökeri	
Storkök	

Även andra verksamheter utöver ovan nämnda kan enligt kommunens beslut behöva installera en fettavskiljare. Avgörande är den mängd fett som släpps ut på spillvattennätet.

Fastighetsägaren svarar för de kostnader och eventuella skadestånd som kan uppstå till följd av att fastighetens utsläpp påverkat det allmänna va-nätet. VA-huvudmannen i respektive kommun förbehåller sig rätten att vid senare tidpunkt kräva att fastighetsägaren anordnar särskild fettavskiljning.

Tömning och kontroll

- Tömning av avskiljaren skall ske minst 2 gånger per år eller i enlighet med fettavskiljarens tillhörande instruktion och så ofta att dess funktion upprätthålls. I annat fall ska tömningsintervall bestämmas i samråd med tekniska enheten i kommunen. Detta innebär att om behov finns att tömma fettavskiljaren oftare för att upprätthålla dess funktion kan kommunen kräva att så sker.
- Tömning ska ske av de tömningsentreprenörer som kommunen utser.
- Den ansvarige för verksamheten ska se till att en tömningsjournal med uppgifter om när och av vem fettavskiljaren tömts finns tillgänglig i anslutning till fettavskiljaren.

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Frityrolja

Frityrolja från restauranger och andra livsmedelsverksamheter får **inte** hällas i avloppet. Precis som med annat fett stelnar det i ledningsnätet och kan vidare orsaka stopp i avloppssystemet. Oljan kan heller inte hällas i fettavskiljaren då denna inte är konstruerad för att ta emot så stora mängder på en gång.

Utformning av fettavskiljare

- För att accepteras ska avskiljaren vara typgodkänd, flödestestad och medge provtagning.
- Till fettavskiljaren kopplas vaskar, diskmaskin och golvbrunnar.
- Avloppsvatten från toaletter får **inte** gå igenom avskiljaren.

Dimensionering

För restauranger och andra serveringslokaler är det i första hand antalet serverade matportioner som avgör storleken på fettavskiljaren. Antalet portioner per dag räknas fram genom att multiplicera antalet sittplatser i lokalen med tre (antalet sittningar). Hänsyn ska även tas till fettmängd, vattentemperatur och typ av diskmedel. Följande tabell kan utgöra en vägledning för dimensionering. För mer information om dimensionering ta kontakt med VA-enheten i respektive kommun.

Matportioner per dag	Dimensionerande flöde (l/s)
-200	2
201-400	4
401-700	7
701-1000	10
1001-	Kontakta VA-enheten

Placering av fettavskiljare

- Enligt livsmedelslagen får en fettavskiljare inte placeras i lokal där man hanterar livsmedel då fettavskiljaren kan ge upphov till hygieniska olägenheter i livsmedelslokalen.
- Avskiljaren ska placeras så att sugslangar och annan utrustning som krävs vid tömningen inte behöver dras genom den lokal där man hanterar livsmedel.
- Se till att det finns tillräckligt med utrymme runt avskiljaren så att den är lättillgänglig vid rengöring och tömning.
- Är fettavskiljaren förlagd inomhus ska lokalen där fettavskiljaren är placerad, vara väl ventilerad och försedd med vatten och golvbrunn.
- Fettavskiljaren kan med fördel vara placerad utomhus under mark.

Om fettavskiljare saknas

Kommunen kontrollerar regelbundet alla verksamheter som hanterar livsmedel. Om någon av dessa saknar fettavskiljare kommer kommunen att ta kontakt med

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

fastighetsägaren och informera om de krav som gäller och uppmana ägaren att installera en fettavskiljare.

Kravet på högsta fetthalt i anslutningspunkten till kommunens avloppsnät är **100 mg/l**, mätt som avskiljbart fett. Detta är ett så kallat momentanvärde som inte får överskridas ens under kort period. Släpper verksamheten ut en högre fetthalt än den tillåtna har kommunen rätt att ta ut en högre avgift enligt lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412). Fastighetsägaren bekostar provtagning och ska ske i samråd med VA.

Den som orsakar ett stopp på ledningen får stå för kostnaderna som detta orsakar vilket kan uppgå till betydande summor. Om fettavskiljare trots uppmaning inte installeras kan kommunen strypa dricksvattentillförseln till fastigheten.

Vad ska du som fastighetsägare göra?

För att underlätta vid installation av fettavskiljare är här en liten checklista.

1. Ta kontakt med tekniska avdelningen på kommunen för att se om din verksamhet behöver en fettavskiljare.
2. Anlita en VVS-, byggfirma eller leverantör som installerar fettavskiljare. Dessa kan hjälpa dig med att dimensionera och hitta en lämplig modell. Fettavskiljaren ska vara flödestestad, typgodkänd enligt SS EN 1825 och medge provtagning. Leverantörerna av fettavskiljare och VVS-entreprenörerna är kunniga inom fettavskiljning och kan utreda var den ska stå och vilken storlek som just din verksamhet kräver.
3. Minst 3 veckor före installationen ska bygganmälan inkomma till kommunen. Med bygganmälan ska ritning/skiss på anläggningen samt information om dimensionering och typ av fettavskiljare anges. Använd blanketten "Anmälan om fettavskiljare".

Godkända tömningsentreprenörer

Munkfors Åkeri AB, Munkerudsvägen 41, 684 32 Munkfors, tel 0563-503 27.
Sunne Slam och Brunnsrensning AB, Smidesv.4 686 33 Sunne, 0565-310 01

Kontakt på kommunen

Vid frågor om teknisk utformning och tömning av fettavskiljare kan tekniska enheten i respektive kommun svara på detta.

Sunne 0565-160 00	Torsby 0560-160 00	Hagfors 0563-185 00	Munkfors 0563-54 10 00
-------------------	--------------------	---------------------	------------------------

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Anmälan om fettavskiljare

Verksamhetens namn:

Org. Nummer:

Verksamhetens adress:

Fastighetsbeteckning:

Fastighetsägare:

Ansvareg för fettavskiljaren/uppgiftslämnare:

Telefon:

Typ av verksamhet

- Restaurang
- Storkök
- Pizzeria
- Gatukök/Grill/Hamburgerbar
- Café/Konditori
- Catering
- Bageri
- Konditori med tillverkning
- Charkuteri
- Livsmedelsbutik med tillverkning
- Förskola/skola/annan kommunal verksamhet. Ange vad .....
- Personal matsal
- Annat:.....

Momentanflöde vid tömning av diskmaskin, l/sek:

Antal sittplatser alt antal portioner per dag alt antal användare:

Antal vaskar ansluta till fettavskiljaren

Fettavskiljarens placering:

Tillverkare av fettavskiljare:

Fettavskiljarens typbeteckning och storlek:

Företag som sköter tömningen:

Antal tömningar per år:

Övrigt:

Konstruktionsritningar ska bifogas

.....
Datum och underskrift

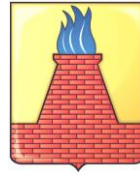
Personuppgifter i anmälan behandlas i enlighet med personuppgiftslagen (PUL). Ni medger att informationen ni lämnar bearbetas och lagras i register och förvaltningsnämnd. Ni har rätt att begära utdrag och rättelser.

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Tömningsjournal för verksamheter med fettavskiljare i SuToHaMu

Verksamhet:	
Adress:	
Ansvarig (namn):	
Tömningsentreprenör: (namn + tel)	
Fettavskiljarens tömningsfrekvens	

Avser år:

Datum för tömning	Funktion ok sätt kryss	Renspolad om ja sätt kryss	Återfylld om ja sätt kryss	Namn på den som tömt